This final leaflet demonstrates how health and social care research in Wales can be disseminated to a wide audience to provide the evidence base for best practice and policy when meeting the needs of service users.

An important aspect of the research process involves appropriate dissemination of the research findings.

In Wales there is often a requirement to comply with the Welsh Language Schemes of funding bodies and service organisations. This can usually be achieved through bilingual presentations and publications but calls for:

- careful planning
- a structured approach
- a well-defined relationship between client and designer
- a high degree of creativity and imagination.

This leaflet is based on *Language Awareness in Health and Social Care Research Governance, LLAIS Briefing Paper 2* (2007).
The full version of this briefing paper can be obtained at **www.llais.org**

References

Association of Welsh Translators and Interpreters: www.welshtranslators.org.uk

Design Wales: www.designwales.org

Welsh Language Board (2001) *A Guide to Bilingual Design.* Welsh Language Board, Cardiff: www.byig-wlb.org.uk/english/publications/publications/32.pdf

Welsh Language Board (2007) *Creating Good Bilingual Design.* Welsh Language Board, Cardiff: www.byig-wlb.org.uk/english/publications/publications/4919.pdf

Am fwy o fanylion am **LLAIS** cysylltwch â

Fiona Irvine
Athro Ymchwil Nyrsio
Uned Nyrsio ac Ymarfer Cychwynnol
Prifysgol John Moores Lerpwl
f.irvine@ljmu.ac.uk
✆ 01512 312121

Gwerfyl Roberts
Darlithydd
Canolfan Ymchwil Gysylltiedig ag Iechyd
Prifysgol Bangor
gwerfyl.w.roberts@bangor.ac.uk
✆ 01248 383165

www.LLAIS.org

LLAIS: Caiff y *Gwasanaeth Cefnogi Isadeiledd Ymwybyddiaeth o Iaith* ei ariannu gan Swyddfa Cymru ar gyfer Ymchwil a Datblygu Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Llywodraeth Cynulliad Cymru.

© LLAIS 2008. Mae *LLAIS* yn awdurdodi mudiadau gofal iechyd i wneud copïau o'r deunydd hwn i bwrpasau addysgu a phwrpasau sydd heb fod yn fasnachol.

For further details about **LLAIS** contact

Fiona Irvine
Professor of Nursing Research
Nursing & Primary Practice Unit
Liverpool John Moores University
f.irvine@ljmu.ac.uk
✆ 01512 312121

Gwerfyl Roberts
Lecturer
Centre for Health-Related Research
Bangor University
gwerfyl.w.roberts@bangor.ac.uk
✆ 01248 383165

www.LLAIS.org

LLAIS: *Language Awareness Infrastructure Support Service* is funded by the Wales Office of Research and Development for Health and Social Care (WORD), Welsh Assembly Government.

© LLAIS 2008. *LLAIS* authorises healthcare organisations to reproduce this material for educational and non-commercial use.

Cymraeg Clir

CRC CYMRU
cydweithrediad ymchwil clinigol cymru
clinical research collaboration cymru

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

MAGMA

Mae'r daflen hon yn un o gyfres sydd wedi'i seilio ar BAPUR BRIFFIO 2 **LLAIS**

Ymwybyddiaeth o Iaith wrth Lywodraethu Ymchwil Iechyd a Gofal Cymdeithasol

6 YSGRIFENNU ADRODDIADAU A LLEDAENU GWYBODAETH

Yn yr un gyfres hefyd

1 **Cefndir**
2 **Cynllunio**
3 **Recriwtio pobl i gymryd rhan**
4 **Casglu Data**
5 **Dadansoddi Data**

This leaflet is one of a series based on **LLAIS** BRIEFING PAPER 2

Language Awareness in Health and Social Care Research Governance

6 REPORT & DISSEMINATION

The series also includes

1 **Background**
2 **Planning**
3 **Recruitment of participants**
4 **Data Collection**
5 **Data Analysis**

Mae'r daflen olaf hon yn dangos sut y gellid lledaenu gwybodaeth am ymchwil ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru i gynulleidfa eang er mwyn bod yn sylfaen o dystiolaeth i arferion gorau a pholisïau wrth ddiwallu anghenion defnyddwyr gwasanaethau.

Un o'r agweddau pwysig ar y broses ymchwil yw mynd ati mewn ffordd briodol i ledaenu gwybodaeth am y darganfyddiadau.

Yng Nghymru, un o'r gofynion arferol yw cydymffurfio â Chynlluniau Iaith cyrff ariannu a sefydliadau sy'n darparu gwasanaethau. Fel arfer, mae'n bosib gwneud hyn trwy greu cyflwyniadau a chyhoeddiadau dwyieithog, ond rhaid:

- cynllunio'n ofalus
- mynd ati mewn ffordd bwrpasol
- diffinio'n glir y berthynas rhwng y cleient a'r dylunydd
- bod yn greadigol iawn a dangos dychymyg.

Mae'r daflen hon wedi'i seilio ar *Bapur Briffio 2 LLAIS, Ymwybyddiaeth o Iaith mewn Ymchwil Iechyd a Gofal Cymdeithasol* (2007).
Mae modd gweld y fersiwn lawn o'r papur briffio ar **www.llais.org**

Cyfeiriadau

Bwrdd yr Iaith Gymraeg (2001) *Canllawiau Dylunio Dwyieithog.* Bwrdd yr Iaith Gymraeg, Caerdydd: www.byig-wlb.org.uk/Cymraeg/cyhoeddiadau/Cyhoeddiadau/32.pdf

Bwrdd yr Iaith Gymraeg (2007) *Creu Dylunio Dwyieithog Da.* Bwrdd yr Iaith Gymraeg, Caerdydd: www.byig-wlb.org.uk/Cymraeg/cyhoeddiadau/Cyhoeddiadau/4919.pdf

Cymdeithas Cyfieithwyr Cymru: www.cyfieithwyrcymru.org.uk

Dylunio Cymru: www.designwales.org

Mae Bocs 1 yn rhestru'r prif bethau sy'n gwneud dylunio dwyieithog yn dda.

Meini prawf ac adnoddau sydd yn Bocs 2 ar gyfer gwella ymwybyddiaeth iaith wrth ysgrifennu adroddiadau a lledaenu gwybodaeth am ymchwil ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

BOCS 1 Arfer ddamewn Dylunio Dwyieithog

Yn ôl Bwrdd yr Iaith Gymraeg, dylai arfer dda mewn dylunio dwyieithog gynnwys:

- Cynllunio ymlaen llaw.
- Gwasanaeth cyfieithydd proffesiynol (*cyfeiriwch at* www.cyfieithwyrcymru.org.uk).
- Gwasanaeth dylunydd gyda phrofiad mewn dylunio dwyieithog (*cyfeiriwch at* www.designwales.org).
- Gosodiad priodol ar gyfer cyflwyno testun dwyieithog.
- Darllen proflenni'n drwyadl.
- Symleiddio negeseuon a chrynhoi testun dianghenraid.

Mae Bwrdd yr Iaith Gymraeg yn gwobrwyo'r gorau mewn dylunio dwyieithog bob blwyddyn mewn 11 maes gwahanol.

BOCS 2 Meini Prawf ar gyfer Pwyso a Mesur Ymwybyddiaeth Iaith wrth Ysgrifennu Adroddiadau a Lledaenu Gwybodaeth am Ymchwil

A oes cynlluniau tryloyw ar gyfer creu adroddiad dwyieithog?
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2007)*

A yw'r adroddiad yn cydymffurfio â'r canllawiau diweddaraf ynglŷn â dylunio dwyieithog?
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2001)*
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2007)*

A oes cyfieithydd proffesiynol cymwys a dylunydd â phrofiad o ddylunio dwyieithog wedi cael eu comisiynu?
— ***cyfeiriwch at*** *Gymdeithas Cyfieithwyr Cymru*
— ***cyfeiriwch at*** *'Dylunio Cymru'*

A yw arddull yr argraffu a'r gosodiad yn addas fel bod y ddwy iaith yr un mor rhwydd i'w darllen?
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2001)*
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2007)*

A yw'r naill iaith a'r llall wedi cael ei gwahanu yn yr adroddiad mewn ffordd sy'n parchu egwyddorion cyfartaledd?
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2001)*
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg(2007)*

A yw'r ymchwilwyr a'r cyfieithwyr wedi prawfddarllen yr adroddiad yn drwyadl?
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2001)*
— ***cyfeiriwch at*** *Fwrdd yr Iaith Gymraeg (2007)*

BOX 1 Good Practice in Bilingual Design

According to the Welsh Language Board (2007) good practice in bilingual design should include:

- Planning in advance.
- The services of a professional translator (*see* www.welshtranslators.org.uk).
- The services of a designer with experience in bilingual design (*see* www.designwales.org).
- Appropriate layout for presenting bilingual text.
- Thorough proof reading.
- Simplifying messages and summarising unnecessary text.

The Welsh Language Board rewards the best in bilingual design on an annual basis in 11 different fields.

BOX 2 Evaluation Criteria for Language Awareness in the Report and Dissemination of Research

Are there transparent plans for a bilingual report?
— ***see*** *Welsh Language Board (2007)*

Does the report comply with current guidelines for bilingual design?
— ***see*** *Welsh Language Board (2001)*
— ***see*** *Welsh Language Board (2007)*

Has a competent professional translator and designer with experience of bilingual design been identified?
— ***see*** *Association of Welsh Translators and Interpreters*
— ***see*** *Design Wales*

Is the typography and layout appropriate so that both languages are equally easy to read?
— ***see*** *Welsh Language Board (2001)*
— ***see*** *Welsh Language Board (2007)*

Are both languages appropriately separated in the report in a way that respects the principle of equality?
— ***see*** *Welsh Language Board (2001)*
— ***see*** *Welsh Language Board (2007)*

Has the report been thoroughly proofread by researchers and translators?
— ***see*** *Welsh Language Board (2001)*
— ***see*** *Welsh Language Board (2007)*

Box1 illustrates the main items for ensuring good practice in bilingual design.

Box 2 offers evaluation criteria and resource support for enhancing language awareness in the reporting and dissemination of health and social care research in Wales.